

Stefan, bragt i DAV Nyhedsbrev

“Vi håbede, vi kunne redde det sidste”

Stefan ligner enhver ung mand i midt 20-erne, som han står ude foran *Ung 2 Ung* i Herlev, hvor han gennem Ungdommens Røde Kors (URK) er frivillig i det lokale ungetilbud. Han læser Politik & Forvaltning på Roskilde Universitet og er godt i gang med tilværelsen. Men han lader det ikke stå alene. Han vil noget for andre. Sammen med masser af andre frivillige i URK, har han skabt nogle gode og rummelige rammer i den tidligere politistation på Herlev Bygade, som nu er omdannet til et mødested mellem frivillige, foreninger og kommunale unge-indsatser. Stefan er indbegrebet af en ildsjæl. Han bruger sin tid på, at unge i Herlev skal have gode muligheder og bedre trivsel.

Alligevel sidder oplevelserne fra de fem år han boede på opholdsstedet Dildhaven stadig i ham: *Når jeg ser tilbage på mit eget forløb, tænker jeg, om jeg kunne have gjort mere for at ændre situationen. Jeg følte en stor skyld, jeg kunne have gjort mere end jeg gjorde.”*

Fra et hjem til en institution

Stefan blev anbragt på Dildhaven i Herlev som 13-årig. Han husker med stor glæde tilbage på de første år på opholdsstedet, og som et sted, der havde hjulpet de fleste børn og unge godt videre i livet: *”Jeg har tit tænkt, at det måtte have set sjovt ud, når vi var med pædagogerne på ture. Så har der gået to hvide damer der, blandt 15-20 børn i alle mulige blandede etniciteter. Vi jokede ofte med, at vi lignede en stor adopteret flok. Vi følte, at det var en tilvalgt familie.”* Han oplevede en gensidig og åben relation med pædagogerne, hvor børnene også kendte pædagogernes børn og familie: *”Deres familier hilste på os, når de kom forbi Dildhaven. Jeg har også været hjemme hos min kontaktperson. Jeg var ikke blot hendes arbejde, men en anden del af hendes liv. Vi kunne snakke om, hvad de voksne følte, hvis de var kede af det og hvad der skete hos dem og hvor de kom fra.”* Stefan oplevede Dildhaven som et rigtig hjem. Hans hjem. *”Vi boede i et lejlighedskompleks, hvor vi havde adgang til hinandens dagligstuer. Vi var som fætre og kusiner. Også selvom der var en, som kunne være irriterende, så holdt man af dem og de holdt af en. Hvis nogen blev drillet af nogen udefra, så stod vi sammen,”* fortæller Stefan.

Stefan var 15 år, da dét, han kaldte for hjem, blev ændret markant. I 2015 sagde Dildhavens forstander op. En ny kom til og det satte gang i en lavine af mistrivsel hos både børn, unge og personalet. Børnesynet ændrede sig markant. Nu skulle der være mere struktur. I praksis betød det mindre voksen-tid til børn og unge og flere lukkede døre. *”Det var en institutionalisering. Det gik fra hjem til opholdssted. Alt det hjemlige forsvandt. Vi måtte ikke have fx en kalender eller familiebilleder hængende og der var ikke den samme lyst til at lave ting i fællesarealerne. Pædagogerne fik forbud mod at spille PlayStation med os og stoppede med at spise aftensmad med de unge,”* fortæller Stefan. De var ikke længere omsorgspersoner i de unges liv, men blot personale. Den nye leder havde sine egne folk med fra sin tidligere arbejdsplads og det føltes nepotistisk og utrygt for Stefan. *”Pludseligt måtte pædagogerne ikke gå foran børn ned af trappen, for man kunne jo skubbe dem ned. Det var aldrig sket nogensinde. Det var en mistæneliggørelse”.*

Særligt ubehageligt for Stefan var, at mobning blandt de unge steg i de voksnes stigende fravær i dagligdagen. Men det var ikke kun børnene, som kunne være tarvelige. De voksne begyndte også at tage del: *"Mobning blev ikke taget seriøst. En pige, jeg var gode venner med, oplevede at der blev gjort grin af diagnose og traumer. En ny pædagog sagde "er det ikke bare din borderline, der snakker nu," når hun brokkede sig. Eller hun blev mødt med "nu må du ikke springe ud ad vinduet", hvis hun var utilfreds med noget. Ting blev brugt imod hende, så hun ikke havde ret til at være utilfreds."* Når Stefan prøvede at gøre opmærksom på det, blev det ikke taget alvorligt. Til sidst blev han så vred, at han i frustration kom til at ødelægge et bord – noget, han aldrig havde gjort før. *"Folk vidste først man talte sandt, hvis man var udadreagerende. Nogle af de unge blev ignoreret og kunne kun komme igennem ved at ringe og inddrage deres forældre."*

For myndighedstro

Da Stefan som 17-årig flyttede op i opholdsstedets udslusning, løb det af sporet. Her var der kun pædagoger på arbejde kl. 9-14. Det var også i det tidsrum, man skulle holde møder med stedet, uanset om man var på arbejde eller i skole. Ellers var man ikke samarbejdsvillig, lød det. I en tremåneders periode var der også kun vikarer tilknyttet udslusningen; ingen faste pædagoger. *"Det var også i denne periode vi havde en mindre brand deroppe. Den måtte vi selv håndtere. Ingen gjorde noget. Ikke engang brandslukkeren blev udskiftet. Selvom man ville være en professionel institution, så handlede det kun om kontakten til de unge – ikke om driften af stedet."* Der måtte gøres noget.

"Mange af dem vi holdt af, alle yndlingspædagogerne, var kede af det på arbejde og flere havde sagt op. Vi måtte trøste dem nogle gange, og vi vidste, hvad der var galt [i samarbejdet med ledelsen]. En dag fik vi at vide, at endnu en pædagog var stoppet. Der fik vi nok". En gruppe af dem forsøgte aktivt at råbe kommunen og socialtilsynet op.

Der var desværre ingen hjælp af hente. Socialtilsynet anerkendte problemerne, men de havde ikke beføjelser til at lukke stedet på den baggrund. Det kunne blot gøre kommunen opmærksom på, hvad der foregik. Det gjorde de og det kunne mærkes: *"Forstanderen vidste, at det var mig, og på dagen hun fik det at vide, sagde hun "jeg hører at nogen, har sendt noget til tilsynet." Hun ville vise, at det var hende, der bestemte,"* fortæller Stefan.

Senere fik Stefan og de andre alligevel et møde med centerchef og forvaltningen. Det gik dog ikke meget bedre: *"Han mente ikke forstanderen var problemet",* fortæller Stefan, og beskriver den afmagt, han stod tilbage med: *"Jeg kunne have gjort mere dengang. Man kunne have hevet lokalpressen ind. Men vi var for myndighedstro. Vi troede, at Socialtilsynet tog det alvorligt, eller at centerchefen ville have gjort mere. Vi håbede, vi kunne redde det sidste. Kunne jeg skruetiden tilbage, havde vi buldret på flere trommer. Sendt den ud i systemet og råbt til alle, der kunne råbes til."*

TV-dokumentar vækkede ildsjælen

I februar 2021 viste TV2 dokumentarserien 'Nødråb fra børnehjemmet', hvor flere nuværende og tidligere anbragte berettede om vold, trusler og magtanvendelser fra de ansatte på flere af landets døgntilbud. Dokumentaren satte noget i gang i Stefan:

"Jeg meldte mig ind i De Anbragtes Vilkår, efter jeg havde set dokumentaren. Jeg fik skrevet en kronik i lokalavisen om mine oplevelser på Dildhaven. Det var det, der gjorde jeg blev politisk vækket, meldte mig ind i et parti og startede med frivilligt ungdomsarbejde i URK. Senere tog jeg på Folkemøde med URK og debatterede efterværn. Året efter med DAV."

I DAV har Stefan fået mulighed for at blive oplægsholder. Her har han holdt oplæg for fx socialrådgivere. Han fortæller: *"Det er virkelig spændende at give levede erfaringer videre. Jeg har erfaringer, som både er gode og dårlige. Både at have boet i et rigtig hjem og at have haft nogle rigtig dårlige oplevelser med institutionalisering. At dele min erfaring med, hvad man kan gøre for at have god kontakt til biologiske forældre, er noget af det, jeg har været med til at fortælle om igennem DAV"*.

Stefan tror, at det gør en forskel, når de levede erfaringer kommer i spil. Han håber, at et oplæg fra DAV kan give nye øjne på ting og give mulighed for at stille spørgsmål ud fra konkrete cases, som kommunerne eller de fagprofessionelle aktuelt står i.

Nødråbet hørt

En tidligere pædagog, fra da Stefan boede på Dildhaven, er i dag leder af stedet. De har holdt kontakten ved lige. *"Hun har hjertet på rette sted og er en rigtig leder, der brænder for børnene,"* fortæller Stefan. I URKs ungecafé, hvor Stefan er frivillig, kommer nogle af de unge fra Dildhaven og lederen tager med, når der skal koordineres indsatser. *"Det viser et ønske om at se det hele barn,"* synes Stefan.

Stefan er dybt engageret i at skabe socialpolitisk forandring. I DAV, i Ungdommens Røde Kors, med familiehuset, og med ungerådgivningen har han fået kendskab til forvaltningen på børne- og ungeområdet. *"Jeg tror, jeg får ændret mere gennem mit frivillige arbejde, end ved at stille ændringsforslag i byrådssalen. Fx har jeg fået både socialkompasset på kommunes hjemmeside og fået ansat en foreningskoordinator. Mit opråb, om børnehjemslivet i Herlev, har givet mig adgang til et stærkt netværk i civilsamfundet."*